

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Протокол від 30.06.2016 р. № 13
Голова Вченої ради

В. М. Бабасов

ПРОГРАМА

вступного іспиту зі спеціальності

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ третій (освітньо-науковий)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ доктор філософії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 «Управління та адміністрування»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 073 «Менеджмент»

Харків
2016

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Історичні етапи розвитку управлінської думки та науки управління

Еволюція поглядів на менеджмент як науку. Виникнення та розвиток управління як самостійного виду діяльності. Ключові постулати представників школи наукового управління та їх критичний аналіз з сучасної перспективи.

Сучасні наукові підходи до управління. Особливості розвитку систем управління в різних країнах, їх порівняльний аналіз.

Функції менеджменту

Поняття про функції управління, загальні та конкретні функції. Класифікація функцій менеджменту та механізм їх реалізації.

Місце і значення планування в циклі менеджменту. Основні елементи системи планування.

Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності.

Сутнісна характеристика «мотивування» як функції управління. Співвідношення понять «потреби», «спонукання», «стимули», «мотивація». Засоби мотиваційного впливу. Основні змістовні теорії мотивації: теорія А. Маслоу, теорія К. Альдерфера і теорія Ф. Герцберга. Процесуальні теорії мотивації та їх роль в управлінні організацією.

Роль і місце контролю в системі управління. Види управлінського контролю. Етапи процесу контролю: вимірювання процесів; порівняння реального виконання зі стандартами; оцінка та реакція.

Управлінські рішення

Сутність управлінських рішень та підходи до їх класифікації. Вимоги до управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Етапи та методи прийняття управлінських рішень. Реалізація управлінських рішень та контроль їх виконання. Якість та ефективність управлінських рішень.

Стратегічний менеджмент

Концептуальні засади стратегічного менеджменту. Типологія стратегій організації. Етапи стратегічного управління. Методологія та інструментарій стратегічного аналізу підприємства. Стратегічний потенціал підприємства. Формування конкурентних переваг підприємства.

Прогнозування в системі стратегічного управління. Зв'язок прогнозів з цілями та стратегіями організації. Розвиток підприємства та управління стратегічними змінами. Місце та роль інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного управління.

Операційний менеджмент

Система управління операційною діяльністю. Зміст і сфери операційного менеджменту. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи. Поняття, склад та види операційної системи організації. Ресурси та результати операційної діяльності. Управління якістю як складова операційного менеджменту. Управління ефективністю операційної діяльності.

Управління персоналом

Сутність та складові стратегії управління персоналом організації. Персонал організації як об'єкт менеджменту. Взаємозв'язок стратегії управління персоналом та стратегії організації. Теоретичні засади розробки стратегії управління персоналом. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища при формуванні кадрової стратегії. Використання бенчмаркінгу у формуванні стратегії управління персоналом. Суть та задачі процесу реалізації стратегії управління персоналом. Етапи реалізації стратегії управління персоналом. Механізм реалізації стратегії.

Управління кар'єрою та професійно-посадовим просуванням управлінських кадрів. Типи та моделі лідерства в організації.

Бюджетування витрат на персонал. Ефективність менеджменту персоналу.

Корпоративне управління

Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління. Моделі та міжнародні стандарти корпоративного управління. Організаційний та економічний механізми корпоративного управління. Управління корпоративними витратами. Стратегічне і тактичне управління корпораціями. Державні корпоративні права. Контроль в системі корпоративного управління. Визначення ефективності корпоративного управління.

Концептуальні засади проектного менеджменту

Проект та його оточення в сучасному бізнес-середовищі. Управління проектами в системі менеджменту організації. Системний підхід в проектному менеджменті. Міжнародні стандарти та асоціації управління проектами. Професіонали з управління проектами – професійні компетенції та сертифікація. Управління проектами та управління через проекти (Project by Management). Процеси управління проектом. Управління програмою та портфелем проектів. Області знань управління проектами (Project Management Knowledge Area Mapping). Контролювання виконання проекту. Управління ризиками проектів. Управління якістю проекту.

Управління інтелектуальною власністю в системі управління організацією

Сутність управління інтелектуальною власністю в організації. Роль інтелектуальної власності в забезпеченні розвитку організації. Специфічні риси інтелектуальної власності як об'єкта управління. Класифікація об'єктів управління інтелектуальною власністю. Рівні управління інтелектуальною власністю. Етапи процесу управління інтелектуальною власністю в організації. Організаційне та інституціональне забезпечення управління інтелектуальною власністю. Оцінка інтелектуальної власності при прийнятті управлінських рішень.

Інтелектуальна власність у системі менеджменту сучасної організації, її роль у забезпеченні мотивації до інновацій. Сутність управління інтелектуальною власністю в організації, його особливості. Специфічні риси інтелектуальної власності як об'єкта управління. Інтелектуальна власність у структурі інтелектуального капіталу організації. Класифікація об'єктів управління інтелектуальною власністю. Суб'єкти та рівні управління інтелектуальною власністю, їх інституційне забезпечення. Процес управління інтелектуальною власністю, його етапи. Функції управління інтелектуальною власністю. Організаційне забезпечення управління інтелектуальною власністю. Інформаційне забезпечення управління інтелектуальною власністю в організації. Стратегічне управління інтелектуальною власністю у системі менеджменту організації. Оцінка інтелектуальної власності при прийнятті управлінських рішень

Управління знаннями

Знання як стратегічний актив організації. Стратегічні, операційні та специфічні знання організації. Явні та неявні знання. Моделі управління знаннями.

Сутність та завдання креативного менеджменту. Критерії вибору методів генерування ідей. Мотивація креативності персоналу.

Міжнародний та глобальний менеджмент

Особливості організації та управління міжнародними та багатонаціональними компаніями. Міжнародні мережі. Злиття та поглинання в міжнародному бізнесі. Управління персоналом міжнародних і глобальних корпорацій. Теорія мотивації в багатонаціональній компанії. Вплив культурних та національних особливостей на розробку конкурентних стратегій.

Управління антикризовою діяльністю підприємства.

Ідентифікація кризового стану та виявлення загрози банкрутства. Основні причини банкрутства. Види банкрутства: реальне банкрутство, технічне банкрутство, умисне банкрутство, фіктивне банкрутство, приховане банкрутство. Ознаки навмисного погіршення фінансово-господарського стану підприємства. Виявлення ознак неплатоспроможності підприємства. Прогнозування банкрутства підприємств. Кількісні та якісні методи прогнозування банкрутства. Сучасний інструментарій оцінювання ймовірності банкрутства підприємства. Проблеми застосування методик прогнозування банкрутства підприємств у практиці України. Застосування методичних рекомендацій Міністерства фінансів України для виявлення ознак неплатоспроможності підприємств, дискримінантні моделі оцінювання фінансового стану позичальників за різними групами видів економічної діяльності в Україні.

Поняття реструктуризації та реорганізації підприємств. Класифікація реструктуризації підприємств: за метою проведення, за змістом трансформаційних заходів, за ступенем відчуження майна, за способом вилучення активів основного підприємства, за напрямками реструктуризації активів і пасивів підприємства.

Корпоративна реструктуризація підприємств, загальні передумови реорганізації. Форми реорганізації підприємств: спрямована на укрупнення підприємств, спрямована на розукрупнення підприємств, без зміни розмірів підприємства.

Управління інноваціями та інвестиціями в сучасній організації

Сутність, цілі, завдання та принципи інноваційного менеджменту. Система управління інноваціями: суб'єкт, об'єкт управління, механізм управління. Організаційні форми забезпечення розвитку інноваційних процесів (технопарки, технополіси, бізнес-інкубатори, венчурні та консультативні фірми та ін.). Поняття інноваційного потенціалу підприємства, його складові та методи оцінки. Процес упровадження інновацій в організації. Поняття ефективності та види ефектів інновацій, система показників для оцінки інноваційної діяльності підприємства. Сутність, мета та принципи державної інноваційної політики. Прямі та непрямі методи державної підтримки інноваційного підприємництва в Україні.

Сутність і змістовна характеристика інвестиційно-відтворювального процесу на підприємстві. Економічне обґрунтування інвестиційних проектів різних суб'єктів господарювання шляхом розробки повного або короткого варіанта бізнес-плану.

Принципи та особливості визначення фінансової, соціальної, екологічної, організаційної, бюджетної ефективності інвестиційних проектів. Традиційний підхід до розрахунку показників ефективності інвестиційного проекту.

Порівняльний аналіз існуючих у сучасній практиці розрахункових схем оцінювання ефективності інвестиційного проекту. Переваги та недоліки основних методів оцінювання фінансової ефективності проектів. Заміна обладнання й амортизація в оцінюванні грошових потоків проекту та аналізі ефективності проектів. Урахування в інвестиційних розрахунках впливу інфляції на ефективність проекту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Конкурсний відбір при прийомі на навчання в аспірантуру проводиться шляхом проведення вступних випробувань з дисциплін за спеціальністю відповідно до програми вступних випробувань. Вступне випробування має на меті встановити відповідність рівня знань та практичної підготовки вступників до вирішення науково-дослідних, науково-педагогічних та управлінських професійних завдань в галузі управління за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Вступний іспит проводиться в письмовій формі.

Тривалість іспиту 2 години (120 хвилин).

Вступне випробування включає два теоретичні запитання рівнозначної складності з дисциплін фахового спрямування з переліку, що наведено вище та дослідницьку пропозицію.

Результат фахового випробування оцінюється в балах (максимальна кількість – 100 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 60 балів). Кожна правильна та повна відповідь на теоретичне питання оцінюється у 30 балів.

Максимальна кількість балів за дослідницьку пропозицію складає 40 балів.

Критерії оцінювання дослідницької пропозиції:

- наукова новизна – 10 балів;
- визначення мети і передбачуваних результатів – 10 балів;
- структурованість бібліографії – 10 балів;
- визначення методів і методології – 10 балів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / З.Є. Шершньова [та ін.] ; заг. ред. З. Є. Шершньова; Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. – К.: КНЕУ, 2007. – 676 с.
2. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: підручник/ В. Д. Базилевич. – [2-ге вид., стер.]. – К. : Знання, 2008. – 431 с.
3. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку / В. Д. Базилевич, В. В. Ільїн. – К.: Знання-Прес, 2008. – 687 с.
4. Біла книга. Інтелектуальна власність в інноваційній економіці України / [Г. О. Андрощук, О. В. Дем'яненко, І. Б. Жиляєв, Л. В. Сахарова та ін.] ; С. В. Таран (упорядкування). – К.: Парламентське вид-во, 2008. – 448 с.
5. Балабанова Л. В. Управління персоналом: підруч. / Л. В. Балабанова, О.В. Сардак. – К.: ЦУЛ, 2011. – 468 с.
6. Бубенко П. Т. Інтелектуальна власність : навч. посіб. /П. Т. Бубенко, В. В. Величко, С. М. Глухарєв. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 215 с.
7. Верещагіна Г. В. Стратегічне управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: конспект лекцій. – Х.: ХНЕУ, 2007. – 90 с.
8. Виханский О. С. Менеджмент: учебник / О. С. Виханский, А. И. Наумов. – 5-е изд. – М.: Инфра-М, 2010. – 573 с.
9. Виханский О. С. Стратегическое управление: учебник / О. С. Виханский. – 2-е изд, перераб. и доп. – М.: Экономистъ, 2006. – 296 с.
10. Гавкалова Н.Л. Менеджмент персонала: учеб. пособие. – Х.: ИНЖЭК, 2009. – 295 с.
11. Гавриш О. А. Управління персоналом сучасної організації / О. А. Гавриш, Л. Є. Довгань, Н. О. Сімченко, Н. І. Ситник, В. Е. Грамотнев. – К.: НТУУ «КПІ», 2011. – 496 с. Бровкова О. Г. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / О. Г. Бровкова. – К.: «Центр учбової літератури», 2012 – 223 с.
12. Гарбуз С. В. Інноваційний менеджмент [Електронний ресурс]: практикум / С. В. Гарбуз, Т. О. Соболева, Л. М. Хоменко. – Електрон. текстові дані. – К.: КНЕУ, 2014. – 239 с. – Назва з титул. екрану.
13. Грант Р. Современный стратегический анализ: 5-е изд. / Роберт Грант: [пер. с англ. под ред. В. Н. Фунтова]. — СПб. : Питер, 2008. — 560 с. — (Серия «Классика МВА»).
14. Гріфін Р. Основи менеджменту: підручник / Р. В. Гріфін, В. Яцура; пер. з англ. Д. Олесневич; наук. ред. В.Яцура, Д. Олесневич. – Львів: БаК, 2001. – 624 с.
15. Давила Т. Работающая инновация. Как управлять ею, измерять ее и извлекать из нее выгоду / Тони Давила, Марк Дж. Эпштейн, Роберт Шелтон; пер. с англ. О. И. Зори ; под науч. ред. Т. Ф. Козицкой. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2007. – 288 с.
16. Дафт Р. Менеджмент: учебник / Ричард Дафт. – 10-е изд. – М.: Питер, 2013. — 655 с.
17. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в

умовах трансформації економіки : навч. посіб. / В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова, М. М. Меркулов. – К.: ЦУЛ, 2012. – 448 с.

18. Інноваційний менеджмент [Електронний ресурс]: навч. посібник / С. В. Гарбуз, Т. Є. Пенкіна, Л. М. Хоменко, Т. О. Соболева. – Електрон. Текстові дані. – К. : ХНЕУ, 2013. – 667 с. – Назва з титул. екрану.

19. Капінос Г. І. Операційний менеджмент: навч. посіб. / Г. І. Капінос, І. В. Бабій. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 352 с.

20. Коваленко О. В. Антикризове управління: теорія, методологія та механізми реалізації : [монографія] / Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя: ЗДІА, 2011. – 466 с.

21. Кодекс законів про працю України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

22. Комарницький І. Ф. Антикризове управління підприємством: теорія та практика: навч. посіб. / І. Ф. Комарницький, Ю. О. Терлецька; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – [2-ге вид., стер.]. – Чернівці: Рута, 2012. – 248 с.

23. Коюда В.О. Концептуальні засади управління підприємством як економічною системою: Монографія / В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, С. К. Потьомкін, О. М. Тімонін та ін. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. – 414 с.

24. Крамаренко В. І. Управління персоналом фірми: навч. посіб. / В. І. Крамаренко, Б. І. Холод. – К.: ЦУЛ, 2003. – 272 с.

25. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / І. В. Кривов'язюк. – К. : Кондор, 2008. – 366 с.

26. Лепейко Т. І. Менеджмент: навч. посіб. / Т. І. Лепейко, О. М. Миронова – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 202 с.

27. Лепейко Т.І. Методологія і технологія управління сучасними підприємствами: теоретичний та практичний аспекти: монографія / Т. І. Лепейко, О. І. Пушкар, І. А. Грузіна, Т. П. Близнюк та ін.; за заг. ред. Т.І. Лепейко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 323 с.

28. Лепейко Т.І. Процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства: монографія / Т. І. Лепейко, А. В. Котлик. – Харків: ХНЕУ, 2012. – 314 с.

29. Лепейко Т. І. Управління персоналом підприємства в умовах невизначеності (поведінковий підхід): Монографія / Т. І. Лепейко, О. М. Миронова – Х.: ХНЕУ, 2010. – 234 с.

30. Міждисциплінарний словник з менеджменту : навч. посіб. / [Д. М. Черваньов, О. І. Жилінська та ін.]; за ред. Д.М. Черваньова, О.І. Жилінської. – К. : Нічлава, 2011. – 624 с.

31. Мескон М. Основы менеджмента / Майкл Х. Мескон, Майкл Альберт, Франклин Хедоури; [пер. с англ. и ред. О. И. Медведь]. – 3-е изд. – М.: Вильямс, 2015. – 665 с.

32. Миронова О. М. Конфліктологія: навч. посіб. / О. М. Миронова, О. В. Мазоренко. – Х.: ХНЕУ, 2011. – 167 с.

33. Мясоедов С.П. Основы кросс-культурного менеджмента: Как вести бизнес с представителями других стран и культур: учеб. пособие для вузов. – М.: Дело, 2003. – 346 с.
34. Назарова Г. В. Економіка праці та соціально-трудова відносини: навч. посіб. / Г. В. Назарова, В. І. Білоконенко, С. Ю. Гончарова, О. Медынский В. Г. Инновационный менеджмент: ученик / В. Г. Медынский. – М.: ИНФРА-М, 2008. – 293 с.
35. Омеляненко Т. В. Операційний менеджмент: навч. посіб. / Т. В. Омеляненко. – К.: КНЕУ, 2009. – 478 с. Режим доступу до електронної версії тексту з мережі Internet: http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/18789/1/%d0%9e%d0%9c_2009.pdf
36. Операційний менеджмент: презентаційний курс [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Т. В. Омеляненко, А. В. Осокіна. – К.: КНЕУ, 2016. – 197 с. – (Серія «МВА-studio»).
37. Приймак В. Управління проектами: навч. посіб. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2011. – 420 с.
38. Редченко К. І. Стратегічний аналіз у бізнесі: навч. пос. / К. І. Редченко. – 2-ге вид., доповн. – Львів: «Новий Світ-2000», 2003. – 271 с.
39. Стратегический менеджмент. Создание конкурентного преимущества: 19-е изд. / Артур А. Томпсон., Маргарет Питереф, Джон Гэмбл, А. Д. Стрикленд; [пер. с англ. Н. А. Коневской и Н. А. Лавской ; под ред. Н. А. Коневской]. – М.: Вильямс, 2015. – 592 с.
40. Слак Н. Организация, планирование и проектирование производства. Операционный менеджмент / Найджел Слак, Стюарт Чеймберс, Роберт Джонстон. – М.: Инфра-М, 2009. – 816 с.
41. Соболев С. М. Менеджмент : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / С. М. Соболев, В. М. Багацький. – К.: КНЕУ, 2005. – 225 с.
42. Такер Р. Инновации как формула роста: новое будущее ведущих компаний / Роберт Б. Такер ; [пер. с англ. А. Анкудинова]. – М.: Олимп-Бизнес, 2006. – 223 с.
43. Управління персоналом : підруч. / [В. М. Данюк, А. М. Колот, Г. С. Суков та ін.]. – К.: КНЕУ; Краматорськ : НКМЗ, 2013. – 666 с.
44. Хейзер Дж. Операционный менеджмент: учебник / Дж. Хейзер, Б. Рендер. – 10-е изд. – М.: Питер, 2015. – 1056 с. – (Серия «Классика МВА»).
45. Чейз Р. Б. Производственный и операционный менеджмент: 10-е изд.; [пер. с англ.] / Ричард Б. Чейз, Ф. Роберт Джейкобз, Николас Дж. Аквилано. – М.: ООО «И. Д. Вильямс», 2007. – 1184 с.
46. Черваньов Д. М. Система інноваційного менеджменту: теорія і практика: підручник / Дмитро Черваньов. – К.: Київський університет, 2012. – 1391 с.
47. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: підручник / З. Є. Шершньова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.
48. Щербина О. В. Менеджмент. Презентаційний курс: навч. посіб. / О. В. Щербина. – К.: КНЕУ, 2012. – 229 с. Режим доступу до електронної версії

тексту з мережі Internet: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/handle/2010/17825>

49. Birkinshaw J. Management innovation / J. Birkinshaw, G. Hamel, M. J. Mol // Academy of Management Review. – 2008. – Vol. 33. – № 4. – P. 825–845.

50. Heskett J. Where Will Management Innovation Take Us? [Електронний ресурс] / J. Heskett // Boston : Harvard Business School Press, 2008. – Режим доступу: <http://www.hbswk.hbs.edu/item/5887.html>

51. The Standart for Portfolio Management. Project Management Institute, Inc. / <http://pmpractice.ru/knowledgebase/normative/portfolio/management/>